

Wesprzyj kolejne
wydanie

26 PAŹDZIERNIKA 2025 r.

Pyszne, bo nasze! — str. 14

NR 20 (0724) / EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

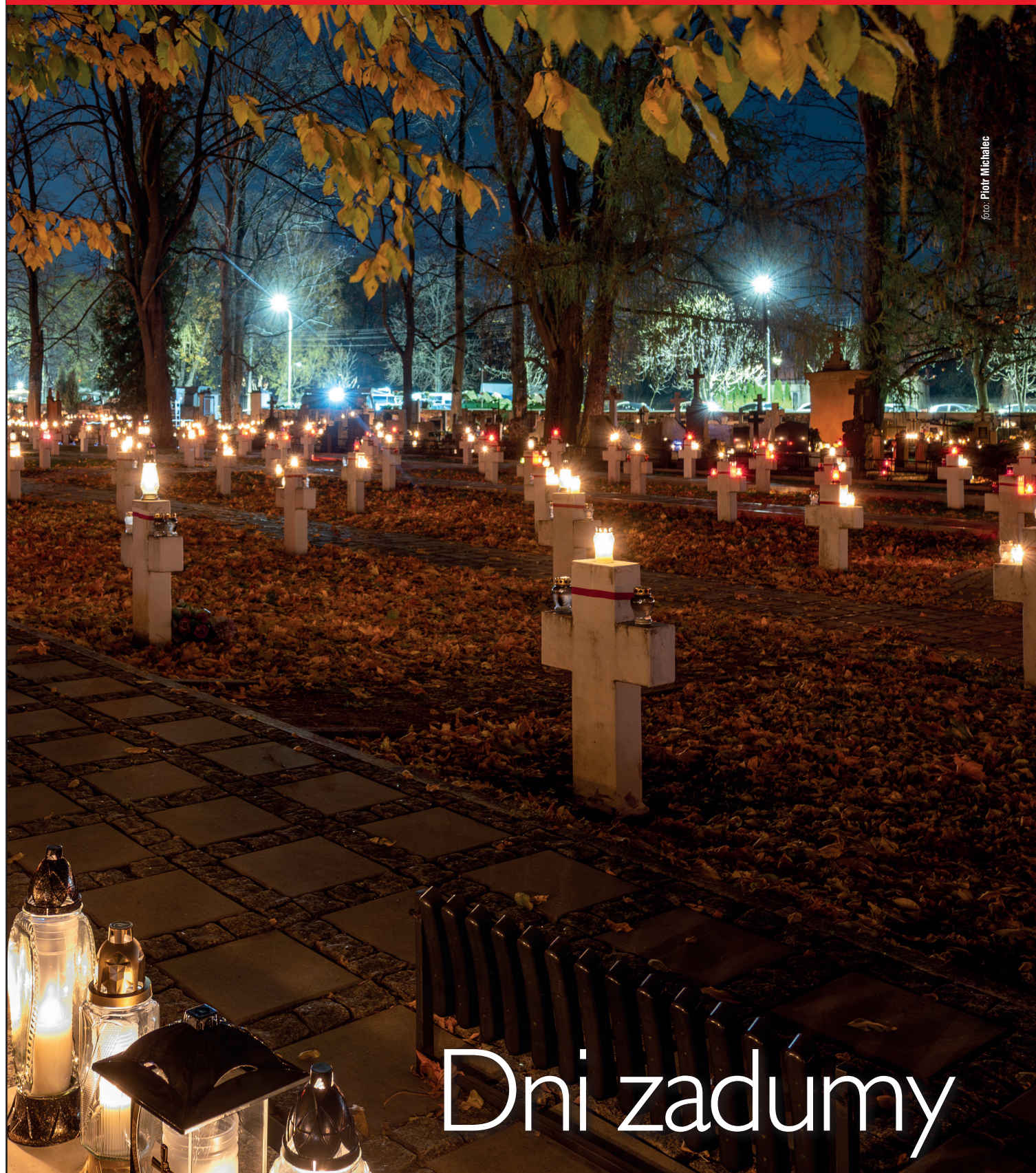

foto: Piotr Michalec

Dni zadumy

Pieniądze dla niepełnosprawnych

Podpisanie umów z niepełnosprawnymi zakładającymi działalność gospodarczą

W Starostwie Powiatowym w Kielcach odbyło się uroczyste podpisanie umów wspierających rehabilitację zawodową osób z niepełnosprawnościami, w ramach działań Powiatowego Ośrodka Zatrudnienia i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Wydarzenie zostało zrealizowane dzięki porozumieniu Starosty Kieleckiego z PFRON. W ramach programu przyznano środki finansowe na: rozpoczęcie działalności gospodarczej przez osoby z niepełnosprawnościami i zwrot kosztów wy-

posażenia stanowiska pracy osoby z niepełnosprawnością.

Umowy z beneficjentami podpisali: starosta kielecki Tomasz Pleban i wicestarosta Tomasz Dulny, życząc przedsiębiorcom sukcesów na nowej drodze zawodowej. - Cieszę się, że PFRON co roku przekazuje nam środki, dzięki którym możemy przeciwdziałać wykluczeniu osób niepełnosprawnych z rynku pracy, dając im możliwość założenia własnej działalności gospodarczej. Budujące jest to, że te firmy udaje się im utrzymać. Wspieramy także przedsiębiorców w tworzeniu miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnościami - mówi starosta Tomasz Pleban.

- Te dotacje są zastrzykiem inwestycyjnym na przyszłość. Chcemy, aby osoby niepełnosprawne dostały szansę funkcjonowania na rynku pracy, prowadząc własną działalność, a nowe firmy rozwijały się - nie tylko przez okres obowiązującej umowy. Także przedsiębiorcy zyskują dofinansowanie, by pomóc osobom niepełnosprawnym w rehabilitacji zawodowej - mówi wicestarosta Tomasz Dulny.

Jedną z umów, to dofinansowanie do utworzenia stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej, pozostałe 10 to dotacje dla osób, które zakładają własną działalność gospodarczą. Łączna wartość podpisanych umów, to prawie 560 tys. zł.

Piekarnia R. Dobrowolski

Najstarszy Zakład Rzemieślniczy w Kielcach

PROWADZONA PRZEZ TRZECIE POKOLENIE MISTRZÓW PIEKARSTWA

Rok zał. 1946

**pieczywo według receptury
niezmienionej przez 79 lat**

*Pieczywo pszenne, bułki wytwarzane
dwufazowo na podmłódzie.*

**bez polepszaczy • bez konserwantów
bez barwników • bez spulchniaczy**

Bez tłuszczów trans!

foto: Piotr Michalec

Liturgie w uroczystość Wszystkich Świętych

Zbliża się Uroczystość Wszystkich Świętych. To czas, w którym wspominamy tych, którzy osiągnęli zbawienie i radują się życiem wiecznym w niebie. Tego dnia odwiedzamy również groby naszych bliskich. Msze Święte na kieleckich cmentarzach odprawią biskupi diecezji kieleckiej. Biskup Kielecki Jan Piotrowski będzie przewodniczył liturgii na Cedzynie o godzinie 12. Z kolei biskup Marian Florczyk odprawi Eucharystię o godzinie 11 na Cmentarzu Nowym, a o tej samej godzinie biskup Andrzej Kaleta rozpocznie Mszę Świętą na Cmentarzu na Piaszkach. Liturgię poprzedzą uroczyste procesje. Na Cmentarzu Starym Eucharystię zaplanowano zaś na godzinę 13. Tego dnia odbywać się będą również tradycyjne kwesty na rzecz renowacji kieleckich cmentarzy, Polaków we Lwowie i Hospicjum Caritas.

/mł/

Zniczomaty przy cmentarzach

W naszym mieście pojawiła się nowa inicjatywa, która łączy tradycję z nowoczesnością i odpowiada na realne potrzeby mieszkańców. Przy

wejściach do cmentarzy stanęły właśnie zniczomaty – samoobsługowe automaty działają 24 godziny na dobę. Zakup wkładu zajmuje dosłownie chwilę, a płatności można dokonać zarówno kartą, jak i blikiem. Inicjatywa jest realizowana przez lokalną firmę New Form Sp. z o.o. To proste, ale niezwykle praktyczne rozwiązanie, które ułatwia odwiedzanie grobów bliskich, wspiera działania ekologiczne i sprzyja budowaniu wspólnej odpowiedzialności za przestrzeń publiczną.

/re/

Wojownicy w Kielcach

Do Kielc na ogólnopolskie spotkanie Wojowników Maryi przyjechało tysiące mężczyzn. Wszystko rozpoczęła procesja różańcowa sprzed bazyliki katedralnej, której przewodniczył Biskup Kielecki Jan Piotrowski. Następnie, Wojownicy Maryi przeszli ulicami Kielc do kościoła św. Józefa Robotnika. Tam Mszę Świętą odprawił biskup pomocniczy diecezji kieleckiej Marian Florczyk. Wojownicy Maryi to maryl-

Następny
tygodnik **eM**
9 listopada
Zapraszamy do lektury!

na wspólnota męska powstała w 2015 roku. Każdy jej członek kształtowany jest poprzez formację duchową – codzienne odmawianie różańca, rekolekcje, modlitwę za kapłanów, życie sakramentalne, akty pokutne, nabożeństwo pierwszych sobót miesiąca i życie według Katechizmu Kościoła Katolickiego oraz ludzką – budowanie relacji w rodzinie, wspólnocie, rozwój fizyczny i dawanie świadectwa. Spotkania ogólnopolskie organizowane przez wspólnotę Wojownicy Maryi odbywają się cyklicznie.

/mł/

reklama

KOŁDREX

Usługi
szycia kołder i poduszek
z pierzyn Klienta

Pranie pierza

Sprzedaż
puchowych kołder, poduszek
Tanio!

Zapraszamy tel. 534-222-122; www.koldrex.pl

Wydawca:
Radio eM Kielce
Kielce 107,9 FM
Włoszczowa 94,4 FM
Busko-Zdrój 91,8 FM
Święty Krzyż 91,3 FM

Redaktor naczelny:
ks. Karol Rasala
Z-cy redaktora naczelnego:
red. prowadzący Tomasz Natkaniec
Piotr Michalec
DTP: ARTGRAF Radosław Kaszyński

eM Reklama:
www.emkielce.pl/reklama
reklama@em.kielce.pl
tel. 41 368 07 17
facebook.com/radioemkielce
KONTAKT Z REDAKCJĄ: 41 368 04 61

ADRES REDAKCJI: Tygodnik eM Kielce
ul. Sienkiewicza 2, 25-333 Kielce
tel. 41 368 04 61
tygodnik@em.kielce.pl

*Redakcja nie ponosi odpowiedzialności
za treść reklam i ogłoszeń*

Będą nowe bazy?

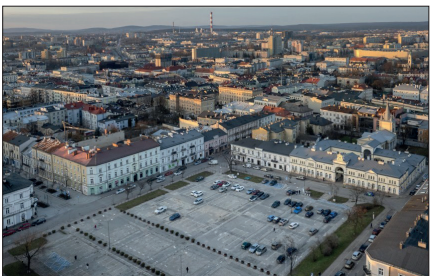
Rada Miasta Kielce zgodziła się na rozpoczęcie prac nad miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego dla okolic Miejskiego Placu Targowego. Decyzja zapadła po obawach mieszkańców związanych z wnioskiem prywatnego właściciela dotyczącego wydania warunków zabudowy dla części terenu.

Uchwała pozwala zawiesić ten wniosek i rozpocząć opracowywanie planu. Radni wskazują, że w miejscu bazaru mogłaby powstać nowoczesna hala targowa, z możliwością częściowej zabudowy mieszkaniowej, ale bez wieżowców. Kolejnym etapem będą konsultacje społeczne i warsztaty z ekspertami, a cały proces może potrwać do dwóch lat. Decyzja Rady daje też gwarancję, że w tym rejonie nie powstaną wieżowce, co rozwiewa największe obawy mieszkańców. /mp/

Co z parkingiem?

Miasto zleci zewnętrznej firmie przygotowanie analizy dotyczącej budowy parkingu podziemnego pod Placem Wolności. Dokument ma powstać do końca roku i obejmie trzy

możliwe warianty inwestycji. Pierwszy zakładają samodzielną realizację przez miasto z wykorzystaniem kredytu, czemu sprzeciwia się część radnych. Dwa pozostałe dotyczą partnerstwa publiczno-prywatnego, w tym opcję, by prywatny partner czerpał zyski również

z Parkingu Centrum. – Analiza będzie gotowa do końca roku, co pozwoli rozpocząć dyskusję o wyborze najlepszego wariantu – zapewnia wiceprezydent Łukasz Syska. Miasto posiada już ważne pozwolenie na przebudowę płyty Placu Wolności i przyległych ulic. /mp/

Już działa

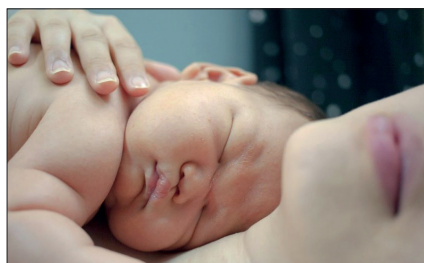
Przy ulicy Miłej 52 w Kielcach powstała Kuchnia Społeczna Kieleckiego Banku Żywności. Wyjątkowa placówka, świadczy wsparcie osobom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej. To pierwszy tego typu obiekt w regionie. – Chcemy, aby to miejsce było przestrzenią, w której łączą się dwie rzeczy: z jednej strony pomoc osobom potrzebującym, z drugiej ratowanie żywności – mówi Anna Maciejewska z Kieleckiego Banku Żywności. W Kuchni Społecznej dania będą przy-

gotowywane z produktów pozyskanych dzięki współpracy z sieciami handlowymi i hipermarketami. Partnerem przedsięwzięcia jest MOPR w Kielcach, który będzie wskazywał osoby uprawnione do korzystania z placówki. /mk/

Najlepsza porodówka

Powiatowy Zakład Opieki Zdrowotnej w Starachowicach po raz kolejny znalazł się w czołówce ogólnopolskiego rankingu „Gdzie rodzić po ludzku?”, zajmując czwarte miejsce w kraju. Zestawienie Fundacji Rodzić po Ludzku powstaje na podstawie opinii kobiet,

które w ankiecie #GłosMatek oceniają swoje doświadczenia porodowe. – To zasługa całego zespołu, który każdego dnia dba o bezpieczeństwo i komfort mam – mówi Małgorzata Kałuża, rzecznik szpitala. Placówka oferuje m.in. porody rodzinne, w wodzie, różne formy znieczulenia, kontakt „skóra do skóry” i kanurowanie, zapewniając nowoczesne warunki i ciepłą, rodzinną atmosferę. /nw//mk/

Problem z nadwagą

W województwie świętokrzyskim aż 65 proc. mieszkańców zmaga się z nadwagą lub otyłością – wynika z danych NFZ zebranych od lekarzy POZ od stycznia do lipca. Najlepiej wypadają Kielce, gdzie problem dotyczy 60 proc. dorosłych, a 38 proc. ma prawidłową masę ciała. Najtrudniejsza sytuacja panuje w powiatach buskim, opatowskim i pińczowskim. – Otyłość to nie tylko dyskomfort, ale też cukrzyca, nadciśnienie, choroby serca czy depresja – podkreśla Agnieszka Białas-Sitarzka z NFZ. Fundusz zachęca do korzystania z portalu Diety NFZ, który oferuje bezpłatne plany żywieniowe, przepisy i porady pomagające utrzymać zdrową wagę. /nw/

Mrowie „Bartków”

Dąb Bartek będzie miał swoich następców. Tysiąc sadzonek dębów rozdano świętokrzyskim samorządom. To efekt akcji „Tysiąc Dębów na Tysiąclecie Koronacji Bolesława Chrobrego”. Inicjatorem akcji jest zarząd województwa

reklama

USŁUGI SPRZĄTANIA

- Sprzątanie biur i obiektów komercyjnych
- Sprzątanie po remontach • Profesjonalna opieka nad grobami
- Usługi specjalne (m.in. mycie okien, pranie tapicerki, koszenie trawników, odśnieżanie)

Dowiedz się więcej i zadzwoń!

ecocareswietokrzyskie.pl

730 142 745

świętokrzyskiego, przedsięwzięcie wpisuje się w obchody rocznicy koronacji pierwszego króla Polski z 1025 roku. 21 października w Zagłębiu, tuż obok symbolu gminy – Dębu Bartka – posadzono pierwsze jubileuszowe drzewo. Co ciekawe, sadzonki, będące potomkami wiekowego dębu, trafiły również do ościennych województw. /mk/

Koniec remontów

Zakończyły się remonty nakładkowe na ulicach Piekoszowskiej i Szczecińskiej w Kielcach. Ostatnie prace wykończeniowe i porządkowe pozwoliły na przywrócenie stałej organizacji ruchu. Roboty obejmowały frezowanie starej nawierzchni, ułożenie nowych warstw asfal-

tu, regulację infrastruktury podziemnej oraz nowe oznakowanie. Na Szczecińskiej zmodernizowano także przystanek autobusowy, a na Piekoszowskiej zamontowano lustro przy ul. Lecha i przebudowano zatoki postojowe. Prace zakończono przed terminem, a każda ulica kosztowała ok. 1 mln zł. /mp/

Tragedia na drodze

Trzy osoby zginęły w wypadku, do którego doszło w Celinach na drodze krajowej nr 73. Według ustaleń policjantów, 45-latek w osobowej skodzie włączył się do ruchu i nie ustąpił pierwszeństwa przejazdu ciężarowemu volvo, którym jechał 35-latek. – W osobówce z 45-latką podróżowało jeszcze dwóch pa-

sażerów: to 48-latek i 60-latek. Niestety, pomimo prowadzonej reanimacji życia zarówno pasażerów, jak i kierującego pojazdu osobowego nie udało się ratować. Lekarz obecny na miejscu stwierdził zgon trzech osób – dodaje podkom. Małgorzata Perkowska-Kiepas z Komendy Miejskiej Policji w Kielcach. /mł/

Wymienili doświadczenia

17 października w Targach Kielce odbył się Świętokrzyski Kongres Organizacji Pozarządowych, który zgromadził przedstawicieli trzeciego sektora z całego regionu. Rozmawiano o współpracy z samorządami, pozyskiwaniu funduszy i roli NGO w budowaniu lokalnych społeczności. – To przestrzeń do wymiany doświadczeń i poszerzania wiedzy – mówi Kamil Kołbuc z Fundacji Stefana Artwińskiego. W wydarzeniu uczestniczyło ponad 50 wystawców. Jak podkreśla prezydent Kielc Agata Wojda, organizacje pozarządowe są nieodłącznym elementem wspólnoty i wnoszą ogromny wkład w życie lokalne. /nwl/

Płock górą

W pierwszej ligowej Świętej Wojnie w tym sezonie Industria Kielce przegrała z Orlen Wisłą Płock 27:32. Najskuteczniejszy w zespole

gospodarzy był Piotr Jarosiewicz, zdobywca siedmiu bramek. Choć w ostatnich latach to kielczanie częściej byli faworytem, tym razem wyżej oceniano formę Nafciarzy, co potwierdzili na parkiecie. Początek meczu był wyrównany, lecz po serii błędów Industii Wisła odskoczyła na kilka trafień. Do przerwy goście prowadzili czterema bramkami, głównie dzięki skuteczności Fazekasa i Janca. Po zmianie stron kielczanie zmniejszyli stratę do jednego gola, ale błędy w końcówce wykorzystał Daszek i Mistrzowie Polski wygrali 32:27. /mp/

Straciła 350 tysięcy

Aż 350 tysięcy złotych straciła 59-letnia mieszkanka powiatu włoszczowskiego. Kobieta padła ofiarą fałszywych pracowników banku. Oszuści skontaktowali się z 59-latką telefonicznie i powiadomili o pożyczce, którą ktoś miał zaciągnąć na jej dane. Kobieta postępowała zgodnie z poleceniami przestępców: przekaza-

✝
Z głębokim żalem przyjęliśmy
wiadomość o śmierci

Bronisława Natkańca

Taty naszego redakcyjnego
kolegi Tomasza Natkańca.

W imieniu zespołu Radia
eM Kielce składamy wyrazy
współczucia dla całej rodziny
Tomasza i bliskich.

Wieczny odpoczynek racz mu dać Panie...

ła im gotówkę wypłaconą z kont bankowych, próbowała nawet zaciągnąć pożyczkę. Ostatecznie zorientowała się, że padła ofiarą manipulacji. Policjanci przypominają, że metoda „na pracowników banku” jest często stosowana przez oszustów. /ar/

Poeeci na rzecz cywilizacji

Już 28 października w Wojewódzkim Domu Kultury w Kielcach odbędzie się promocja antologii poetyckiej „Na Anioł Pański biją dzwony. W obronie chrześcijańskiej Europy”. Zawiera ona wiersze polskich i węgierskich poetów. Głęboko zakorzenione w kulturze europejskiej utwory zebrali Anna Zielińska-Brudek, prezes kieleckiego oddziału Związku Literatów Polskich i Konrad Sutarski z Budapesztu. Praca liczy ponad 300 stron. Słowo wstępne napisali biskup węgierski Andras Weres i biskup Michał Janocha. Antologia ukaże się nakładem Wydawnictwa Compus. Spotkanie promocyjne rozpocznie się o godzinie 18. /mł/

Kontakt z redakcją
41 349 50 23

Zbliża się Uroczystość Wszystkich Świętych. Wbrew wszechobecnej refleksji i zadumie, powinna mieć ona bardzo radosny charakter. Tego dnia wspominamy bowiem wszystkich, którzy otrzymali nagrodę życia wiecznego w niebie. Jak się okazuje – radość i uśmiech pomagają w drodze do zbawienia

Święty uśmiechnięty

autor: **Michał Łosiak**

„Kto się nawróci, ten się nie smuci” – śpiewała przed laty Arka Noego. Potwierdzają to liczne żywoty świętych, oświeconych łaską wiary i nadzieją na życie wieczne.

NASZE ŚWIĘTO

Dzień Zaduszny w pewien sposób zdominował początek listopada. To sprawia, że bardzo często – szczególnie w polskich realiach – zapominamy i gubimy prawdziwy sens Uroczystości Wszystkich Świętych.

– To jest uroczystość nie tylko tych, którzy noszą to piękne i zaszczytne imię świętych i błogosławionych, ale także święto wszystkich wierzących. Zwróćmy uwagę na słowo „wszystkich”. Skoro „wszystkich”, więc i moje święto. Skoro

wszyscy, to i ja – czyli mam powód do radości i szczęścia, bo jestem święty. Bóg stworzył mnie na swój obraz i odkupił przez krew Chrystusa. Duch Święty daje mi łaskę. Z taką radością i szczęściem mogę iść przez życie – tłumaczy ks. Stefan Radziszewski, proboszcz parafii Przemienienia Pańskiego na kieleckim Białogonie.

Jak dodaje kapłan, ten dzień może być doskonałą okazją do zatrzymania się i spojrzenia na innych z wdzięcznością oraz radością.

– Każdy potrzebuje wokół siebie uśmiechniętych twarzy, które mówią, że Bóg nas kocha, że jesteśmy jedną rodziną i mamy sobie pomagać w drodze do zbawienia. C.S. Lewis, pisząc o radości, zauważa, że „ci, którzy wiedzą, że Bóg jest z nimi przy śmierci, wiedzą również, iż śmierci nie należy traktować zbyt poważnie” – podkreśla duchowny.

CZY BÓG MA POCZUCIE HUMORU?

– Skoro nas utrzymuje na tym świecie, to musi mieć – i to na najwyższym poziomie – odpowiada z uśmiechem ks. Stefan Radziszewski. – Pamiętajmy jednak, że posiadanie poczucia humoru i opowiadanie dowcipów nie jest jeszcze oznaką świętości. Radość i pogoda ducha muszą wpływać z pokory. Skłonność świętych do żartów świadczy o tym, że wiara nie jest jedynie kategorią duchową, ale też doskonale porządkuje nasze myślenie, pomagając w błyskotliwym i inteligentnym przekazywaniu prawd wiary.

ŚWIĘCI Z HUMOREM

Poczucia humoru świętym nigdy nie brakowało. Najdobitniejszym przykładem jest patron dobrego humoru – św.

reklama

Rozwój małych gospodarstw

nabór wniosków trwa od 1 października
do 28 listopada 2025

Wnioski przyjmowane będą wyłącznie **elektrycznie**
za pośrednictwem **PUE ARiMR**

Tomasz More, męczennik, który nie bał się stanąć w obro- nie wiary, moralności i Kościoła. Został skazany na śmierć przez ścięcie, a przed egzekucją poddano go psychicznym torturom. Gdy szedł na szafot, spotkał płaczącego syna i po- błogosławił go. Do oficera kierującego egzekucją powiedział: „Proszę cię, panie poruczniku, pomóż mi wejść na górę, z powrotem poradzę sobie sam”.

Humor nie opuszczał św. Tomasza nawet wobec śmierci. Klęknął, zmówił modlitwę i rzekł do kata:

„Nabierz ducha, człowieku, i nie lękaj się spełnić swej powin- ności. Moja szyja jest krótka – uważaj, byś krzywo uderzając, nie stracił dobrej sławy”.

Z niezwyklego poczucia humoru słynął również św. Filip Neri – włoski kapłan, oratorianin i reformator. Był znany z trafnych, a zarazem zabawnych spostrzeżeń. „Smutny święty to żaden święty” – mawiał, a do młodzieńca, który przesadził z perfumami, powiedział: „Mój drogi, pachniesz jak raj, ale twoja dusza śmierdzi jak ulica!”. Na łożu śmierci w 1595 roku kazał odsunąć krzesła, by zrobić miejsce... Duchowi Świętemu. Umarł z uśmiechem. Rzym płakał, bo stracił świętego, który nauczył ludzi, że śmiech może być formą modlitwy.

Z humoru słynęli także bardziej współcześni święci, tacy jak św. Jan Paweł II, św. Ojciec Pio czy św. Jan XXIII. Ten ostatni, zapytany kiedyś: „Ojcze Święty, ile osób pracuje w Watykanie?”, odparł po chwili namysłu: „Okolo połowy”.

HUMOR PRZYDATNY W ŻYCIU

O radość, optymizm i znaczenie humoru zapytaliśmy Krzysztofa Kubalskiego – naszego redakcyjnego kolegę, a zarazem członka Kabaretu z Konopi.

– Święci to ci, którzy zaufali Bogu. Jeśli Mu ufają, nie lękają się. A skoro nie ma w nich lęku, jest optymizm, więc są po- zytywnie nastawieni do życia. To wywołuje w nich poczucie humoru i radość, którą widać także na zewnątrz. Można powiedzieć, że humor to efekt uboczny wiary i zaufania Bogu – zauważa.

– Ludzie pogodni potrafią znacznie lepiej patrzeć na świat i mieć do niego dystans. Chętniej z nimi przebywamy niż z ponurakami. Uśmiech i radość mają ogromnie pozytywny wpływ na nasze zdrowie – dodaje.

Badania pokazują, że osoby o wesołym usposobieniu żyją średnio o siedem lat dłużej od ponuraków. Śmiech moż- na więc nazwać darmowym lekarstwem na wiele naszych problemów – redukuje stres, wzmacnia odporność, obniża ciśnienie, zmniejsza ryzyko depresji i łagodzi ból. Popra- wia także trawienie i sen. W trakcie śmiechu uwalniają się endorfiny, czyli tzw. hormony szczęścia, oraz dopamina – substancja poprawiająca nastrój i motywację. Samo zdrowie – fizyczne i duchowe.

Korzystałem z książki „Rozważania o wierze” ks. Tadeusza Dajczera ◀

reklama

PROMOCJE TYGODNIA

STUDENCKI WTOREK

TANIA ŚRODA

PIKANTNY CZWARTEK

SŁODKI PIĄTEK

Organizacja ruchu w okresie Wszystkich Świętych

OD CZWARTKU DO NIEDZIELI ZMIANY DLA KIEROWCÓW

Przed nami dzień Wszystkich Świętych, co oznacza wzmożony ruch wokół cmentarzy. Przy kieleckich nekropoliach od czwartku, 30 października od godz. 23.30 do niedzieli, 2 listopada, obowiązywać będzie zmieniona organizacja ruchu. O stosowanie się do zasad apelują policjanci. W sytuacjach gdy konieczne będzie udrożnienie zatorów, spodziewać się możemy funkcjonariuszy ręcznie kierujących ruchem. Warto przypomnieć sobie znaczenie gestów stosowanych przez mundurowych, a w razie możliwości – dotrzeć na nekropole komunikacją miejską. 1 i 2 listopada funkcjonować będzie aż 10 linii specjalnych: od C1 do C10. Autobusy zawiozą nas na kieleckie cmentarze, a także do Cedzyny.

Uzbrojeni w wiedzę

Kilkadziesiąt specjalnych teczek informacyjnych Onkorodzica trafiło na Oddział Onkologii Dziecięcej Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Kielcach. To inicjatywa portalu onkorodzice.pl, której celem jest realne wsparcie rodziców dzieci z chorobami nowotworowymi

autor: **Nina Wrzosek**

Segregatory mają być rzeczywistą pomocą dla opiekunów dzieci, u których wykryto nowotwór. Zawierają kluczowe informacje o leczeniu, procedurach medycznych i przebiegu choroby, a także wskazówki, gdzie szukać pomocy oraz wsparcia.

– „Bo wiedza pomaga” – wierzymy, że to motto naszego portalu, będące również hasłem segregatorów, potrafi wydobyć rodziców z bezradności i przywrócić im siłę działania – mówi Adrian Urbanek z portalu onkorodzice.pl.

– To praktyczny poradnik, który towarzyszy rodzicom od chwili diagnozy. Zebraliśmy w nim treści publikowane także na naszym portalu, by ułatwić im odnalezienie się w tej trudnej sytuacji – dodaje Adrian Urbanek.

– Oprócz pracy w Fundacji jestem także onkomamą, dlatego doskonale rozumiem potrzeby rodziców chorych dzieci – mówi Ewa Majewska, redaktor naczelna portalu onkorodzice.pl. – Prowadzę również grupy wsparcia dla rodziców dzieci z nowotworami hematologicznymi. Często słyszę od nich o potrzebie zdobywania wiedzy, zrozumienia choroby i odnalezienia się w tym wyjątkowo trudnym czasie, jakim jest moment diagnozy i okres po niej. Z tych doświadczeń – własnych i innych rodziców – narodził się pomysł stworzenia tego zestawu informacyjnego. Jesteśmy bardzo wdzięczni lekarzom za otwartość i gotowość dzielenia się wiedzą – dodaje.

KONIEC Z „DOKTOREM GOOGLE’EM”

Lekarze również pozytywnie oceniają pomysł.

– Jesteśmy ogromnie wdzięczni, bo to dla nas znacząca pomoc. Podstawowe informacje, które przekazujemy rodzicom na początku leczenia, musimy często powtarzać wielokrotnie – dla większości z nich diagnoza dziecka to ogromny szok. Dzięki temu segregatorowi nie będziemy musiały „walczyć” z doktorem Go-

oglem, bo najważniejsze i proste informacje znajdują się tu w jasnej formie – podkreśla dr Grażyna Karolczyk, kierownik Oddziału Onkologii i Hematologii Dziecięcej w Kielcach.

Mama jednego z pacjentów dodaje:

– Uważam, że ten poradnik bardzo się przydaje. Dzięki niemu wszystkie istotne informacje będą miała zawsze pod ręką. Można w nim też przechowywać wyniki badań, rezonanse czy tomografy. Wiadomo, jak bywa w domu – dokumenty często się gubią lub odkładają w różne miejsca, a dzięki temu rozwiązaniu wszystko będzie uporządkowane i łatwo dostępne.

WSPARCIE, KTÓRE NAPRAWDĘ POMAGA

O znaczeniu pomocy psychologicznej dla rodziców dzieci onkologicznych mówi Natalia Jęczmionka, psycholog z Oddziału Onkologii Dziecięcej:

– Uważam, że taki zestaw informacyjny będzie dla rodziców ogromnym wsparciem – pozwoli im zdobyć wiedzę, która daje poczucie bezpieczeństwa i kontroli w czasie leczenia dziecka. Wsparcie emocjonalne jest równie ważne jak medyczne, bo rodzice potrzebują rozmowy, zrozumienia i obecności kogoś, kto pomoże im unieść ten ciężar. Często zwracają się do mnie po pomoc, bo w takich chwilach liczy się każde dobre słowo i każda forma wsparcia – mówi psycholog.

Inicjatywa „Onkorodzica” pokazuje, jak wiedza i doświadczenie rodziców, którzy sami przeszli przez trudną drogę choroby nowotworowej dziecka, mogą stać się nieocenioną pomocą dla innych. Dzięki takim działaniom, w chwilach największego lęku i niepewności, rodzice nie są już sami – mają w rękach narzędzie, które daje im nie tylko informacje, lecz także nadzieję i siłę do dalszej walki. ◀

Drodzy Czytelnicy i miłośnicy historii

Jednym z najważniejszych zadań Delegatury Instytutu Pamięci Narodowej pozostaje gromadzenie, ochrona i udostępnianie przechowywanych archiwaliów. To obszerny zbiór dokumentów wytworzonych przez tzw. organy bezpieczeństwa państwa od 22 lipca 1944 r. do 31 grudnia 1989 r. oraz organy bezpieczeństwa Trzeciej Rzeszy Niemieckiej i ZSRS. To także coraz liczniejsze kolekcje pozyskiwane od osób prywatnych. Składają się na nie dokumenty, fotografie, pamiątki, zapiski i notatki czy ostatnio otrzymane listy.

W dzisiejszym archiwalnym dodatku przybliżymy i przypomnimy Państwu znaczenie kolekcji przekazanej przez Panią Katarzynę Ciepiałę. To zbiór materiałów dotyczących życia i śmierci Ludwika Machalskiego „Mnicha”. Jednak nie tylko, to także świadectwa rzucające światło na los rodzin ofiar zbrodni komunistycznych. Pozostawionych bez wiadomości o najbliższych. Z pytaniami dlaczego zginęli, kiedy zginęli, gdzie spoczywają? Pytania te niezmiennie potwierdzają, że jednym z fundamentów Polski tzw. ludowej była niewyobrażalna wręcz krzywda wyrządzona polskim rodzinom przez „budujących i popierających” budowę komunizmu w Polsce powojennej.

Ludwik Machalski „Mnich” był przywódcą jednej z organizacji niepodległościowych stawiającej za cel walkę z komunistycznym zniewoleniem. Z powodów politycznych został zamordowany w styczniu 1951 r. Dopiero w 2016 r. Instytut Pamięci Narodowej odnalazł Jego szczątki na kieleckim cmentarzu – na Piaskach. W 2017 r. szczątki zostały zidentyfikowane, a Ludwik Machalski „Mnich” wrócił do swoich. Powrócił do Staszowa – spoczywa w grobowcu rodzinnym na cmentarzu parafialnym św. Bartłomieja.

Dziękujemy i zapraszamy do budowania świętokrzyskiego Archiwum Pełnego Pamięci.

Iwona Czyżyk, dr Robert Piwko
Delegatura Instytutu Pamięci Narodowej
w Kielcach

Legitymacja szkolna Ludwika Machalskiego

Legitymacja studencka Ludwika Machalskiego

Ludwik Machalski

Ludwik Machalski urodził się 23 sierpnia 1929 r. w Jaśle. Był synem Leopolda i Ludwiki z domu Bieni. Matka Ludwika była siostrą Adama Bienia – członka władz Polskiego Państwa Podziemnego oraz jednego z Szesnastu przywódców wolnej Polski, których Sowietci porwali i bezprawnie osadzili w czerwcu 1945 r. Ludwik Machalski swoje dzieciństwo spędził w Staszowie. Tam także rodzina Machalskich przebywała w okresie II wojny światowej i okupacji niemieckiej. Z czasem Ludwik rozpoczął naukę w podziemnym gimnazjum (tajne komplety). Natomiast jego najbliżsi – ojciec i wuj bezpośrednio włączyli się w działalność niepodległościową. To ważne wskazówki ukazujące, że od samego początku postawa tego młodego chłopaka kształtowała się w oparciu o wartości patriotyczne – przede wszystkim służbę na rzecz odzyskania niepodległości. Następnym krokiem wartym odnotowania w tej młodej biografii było przystąpienie do służby w Batalionach Chłopskich – zbrojnej, niepodległościowej organizacji ruchu ludowego. Od 1944 r. miał pełnić funkcję łącznika. Po zakończeniu II wojny światowej, w nowych – „ludowych” realiach Ludwik Machalski przede wszystkim kontynuował naukę. W 1947 r. został absolwentem Liceum im. Jana Śniadeckiego w Kielcach oraz rozpoczął studia na Akademii Handlowej w Krakowie oraz Politechnice Łódzkiej (obu nie ukończył). Jesienią 1949 r. wrócił w rodzinne strony.

„Mnich”

Za początek działalności niepodległościowej grupy „Mnicha” uznaje się 1950 r. kiedy do sprzysiężenia Ludwika Machalskiego i Jana Firmantego przyłączyło się około 40 osób. W założeniu miało ono skupiać osoby ze Staszowa i okolic, które przede wszystkim ukrywały się przed aparatem represji. W rzeczywistości grupa działała na znacznie większym obszarze, na terenie powiatów: sandomierskiego, opatowskiego i buskiego oraz we Wrocławiu. Należeli do niej także członkowie rodziny – ojciec Leopold, brat Henryk oraz stryj Jan. Przeprowadzone akcje nastawione były na gromadzenie broni i pieniędzy potrzebnych na działalność konspiracyjną oraz na przewidywanego wybuchu kolejnej wojny. Sprzysiężenie „Mnicha” przeprowadziło nie mniej niż 7 akcji z użyciem broni. Do najgłośniejszych należał atak na posterunek Milicji

Obywatelskiej w Klimontowie (30 czerwca 1950 r.), podczas którego zdobyto uzbrojenie i amunicję. Podkreślić należy, że pomimo wykorzystania broni członkowie grupy nie przelali krwi.

Działalność ta dość szybko została odnotowana przez organy bezpieczeństwa, a następnie podjęto czynności operacyjne. Efektem były aresztowania. Ludwika Machalskiego, a także ojca, brata i ciotkę zatrzymano w rodzinnym domu w Staszowie (17 sierpnia 1950 r.). Do czerwca 1951 r. zatrzymano 18 uczestników sprzysiężenia oraz 12 osób udzielających wsparcia.

Ludwik Machalski został skazany przez sędziów Wojskowego Sądu Rejonowego w Kielcach na karę śmierci. Wyrok wykonano 10 kwietnia 1951 r. w więzieniu przy ul. Zamkowej 3 w Kielcach. Ciało zamordowanego pogrzebano skrycie, bez powiadomienia rodziców, w nieoznaczonym grobie na cmentarzu Piaski w Kielcach.

Poszukiwania

Przez ponad 65 lat dokładne miejsce złożenia ciała pozostawało nieznane. Na podstawie zachowanych dokumentów przewidywano, że „Mnich” spoczywa na przywołanym cmentarzu Piaski. Zespół pracowników Biura Poszukiwań i Identyfikacji Instytutu Pamięi Narodowej prowadził tam prace archeologiczno-poszukiwawcze w listopadzie 2016 r. W poszukiwaniu „Mnicha” zaangażowany był śp. Leszek Bukowski – pierwszy naczelnik Delegatury Instytutu Pamięi Narodowej w Kielcach, wówczas pracownik zespołu prof. Krzysztofa Szwagrzyka.

Po ekshumacji dwóch ciał przystąpiono do badań identyfikacyjnych. W 66 lat po dokonanych mordzie, 10 kwietnia 2017 r. członkowie rodziny zostali poinformowani o Jego odnalezieniu. 21 kwietnia 2017 r. w Pałacu Prezydenckim Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda ogłosił nazwiska 12 zidentyfikowanych ofiar represji komunistycznych, był wśród nich Ludwik Machalski „Mnich”. dopełnieniem procesu poszukiwań i identyfikacji była organizacja pogrzebu i złożenie ciała do grobu rodzinnego znajdującego na staszowskim cmentarzu (6 listopada 2017 r.). „Zamordowany i odarty z godności po 66 latach wraca z należnymi honorami do swojego rodzinnego domu. Jedyną winą, jaką popełnił, było umiłowanie wolnej, niepodległej ojczyzny. Dla rodziny dzisiejsza uroczystość jest wielkim wydarzeniem – przywraca wiarę w poczucie sprawiedliwości i wartości, o które walczyli żołnierze niezłomni” – to słowa Katarzyny Ciepieli, bratanicy Ludwika Machalskiego i darczyńcy Instytutu Pamięi Narodowej.

Kolekcja

Dokumenty dotyczące Ludwika Machalskiego „Mnicha” przekazała do Archiwum Delegatury Instytutu Pamięi Narodowej w 2018 r. Kolekcja składa się z 14 jednostek archiwalnych, które przechowujemy pod sygnaturą IPN Ki 268. Są to dokumenty dotyczące młodości Ludwika – świadectwa i legitymacje szkolne i studenckie, dokumenty potwierdzające różne formy aktywności. Obszerłą część stanowią fotografie osobiste i rodzinne, w tym chwytające za serce zdjęcia Ludwika Machalskiej oplakującej stratę syna.

Przejmująca jest treść zachowanych listów pisanych przez Ludwika Machalskiego – właśnie do Matki. Jeden z czasów studenckich, drugi z okresu pobytu na Pomorzu. Pięć pozostałych to korespondencja więzienna. Ostatni list nosi datę 10 kwietnia 1951 r. – to dzień wykonania kary śmierci:

Kochana Mamo!

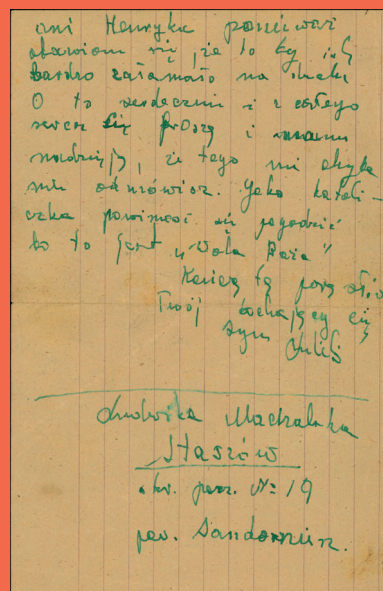
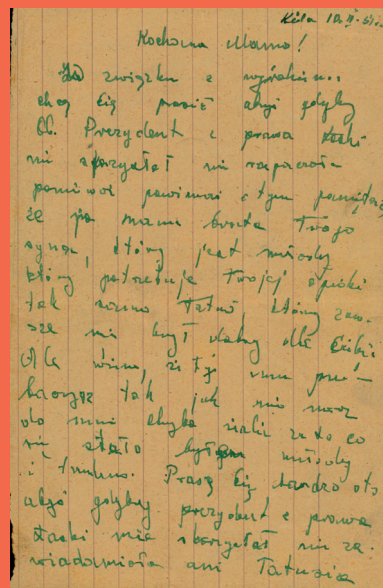
W związku z wyrokiem chcę Cię prosić, abyś, gdyby Obywatel Prezydent z prawa łaski nie skorzystał, nie rozpaczala, ponieważ powinnaś o tym pamiętać, że ja mam brata, Twój syna, który jest młody, który potrzebuje Twojej opieki, tak samo jak Tatusi, (...) nie masz do mnie chyba żalu, za to co się stało, byłem młody i trudno. Proszę Cię bardzo o to abyś, gdyby prezydent z prawa łaski nie skorzystał, nie zawiadamiała ani Tatusia ani Henryka, ponieważ obawiam się, że to by ich bardzo załamało na duchu. O to serdecznie i z całego serca Cię proszę i mam nadzieję, że tego mi chyba nie odmówisz. Jako katoliczka powinnaś się pogodzić, bo to jest „Wola Boża”.

Kończ tę parę słów.

*Twój kochający Cię syn
Luluś*

Ludwik Machalski z bratem i rodzicami

Ostatni list Ludwika Machalskiego do Matki

Ludwika Machalska nad mogiłą syna na cmentarzu Piaski w Kielcach

Drodzy przyjaciele Dzieła Misyjnego!

Trwająca budowa szkoły parafialnej.

Ks. Grzegorz Pańczyk wśród dzieci i młodzieży parafialnej.

Pozdrawiam bardzo serdecznie z misji w Puerto Bermudez w Peru. Nasza wspólnota parafialna i misyjna wraz całym naszym wikariatem apostołskim San Ramon włączyła się w przeżywanie roku jubileuszowego, dziękują Bogu za dar wiary i jedności Kościoła. Cieszymy się, że również w tym roku jubileuszowym, grupa dzieci, młodzieży i dorosłych podjęła przygotowanie, aby przyjąć Chrystusa w sakramentach świętych. Pracując w tej parafii już od czternastu lat mogę z radością zauważyć, że wspólnota wiernych nie tylko rośnie, ale i dojrzewa duchowo. Bardzo ważnym miejscem, które przyczynia się do wzrostu duchowego i formacji chrześcijańskiej jest nasza szkoła parafialna. Jak większość szkół parafialnych, katolickich od samego początku miała i ma za zadanie formować uczniów intelektualnie i duchowo przy współpracy rodziców. Szkoła parafialna posiada umowę z ministerstwem edukacji w związku z tym ma wszelkie prawa instytucji państwowej.

W obecnym roku szkolnym naukę podjęło 279 uczniów. Cztery lata temu uczniowie rozpoczęli naukę na trzecim poziomie nauczania tzn. szkoły średniej, co jednak wymaga odpowiedniej infrastruktury. W tej sytuacji zaistniała konieczność wybudowania nowego budynku z odpowiednimi salami lekcyjnymi jak również zaplecza sanitarnego. Według planów, zgodnych z normami ministerstwa edukacji budynek zawiera 6 klas lekcyjnych ma być jednopiętrowy (trzy sale na parterze i trzy na pierwszym piętrze). Obok zostanie wybudowana klatka schodowa.

Dzisiaj przesyłam podziękowania i zdjęcia z tego co udało się zrobić. Wybudowana została znaczna część budynku i dachu.

W imieniu dzieci i młodzieży naszej szkoły i ich rodziców, pragnę bardzo serdecznie podziękować za wsparcie materialne i duchowe. Bardzo serdecznie dziękuję Ks. Biskupowi Janowi, księżom biskupom pomocniczym Marianowi i Andrzejowi, ks. Łukaszowi jak również wszystkim Księżom i Siostram zakonnym pracującym w naszej diecezji,

a którym dzieło misyjne Kościoła jest tak bliskie, wszystkim Katechetom którzy doskonale rozumieją potrzebę edukacji młodego pokolenia. Dziękuję Różom Żywego Różańca, którzy modlą się codziennie za nas misjonarzy i przekazują swoje ofiary. Wyrażam głęboką wdzięczność za wszelkie ofiary i modlitwę. Bóg zapłać!

Ośmielam się nadal prosić o pomoc materialną w kontynuacji budowy naszej szkoły, tak bardzo potrzebnej do formacji intelektualnej i duchowej dzieci i młodzieży.

Wdzięczni za wszelkie dobro otrzymane z Waszej strony, obiecujemy gorącą i wdzięczną modlitwę płynącą z serca. Niech dobry Bóg Wam błogosławi.

Ks. Grzegorz Pańczyk

Nowowytbudowany dach szkoły parafialnej.

Wesprzyj naszego misjonarza Ks. Grzegorza Pańczyka
Budowa szkoły parafialnej

40 1240 1372 1111 0010 6117 7623

25-025 Kielce, ul. Jana Pawła II 3

Dziękujemy za wsparcie!

fot. Piotr Michalec

Mogiły zbiorowe ofiar II wojny

We Wszystkich Świętych i Dzień Zaduszny wspominamy także ofiary pacyfikacji i masowych egzekucji dokonanych podczas II wojny światowej przez okupanta niemieckiego. Na terenie województwa świętokrzyskiego znajduje się wiele takich zbiorowych mogił

Doktor Tomasz Domański, historyk z Delegatury Instytutu Pamięci Narodowej w Kielcach, przypomina, że Kielecczyzna poniosła ogromne straty podczas II wojny światowej: infrastrukturalne, gospodarcze, ale najbardziej dotkliwe – osobowe.

NIE TYLKO MICHNIÓW

– Jest wiele mogił na wsiach i miejscowych cmentarzach, które świadczą o wielkiej tragedii narodu polskiego. Na przykład w Daleszycach i Niekrasowie spoczywają ofiary pacyfikacji wsi Strużki. Jednak część ofiar nigdy nie doczekała się godnego pochówku, bo ich ciała Niemcy zniszczyli, by zatrzeć ślady zbrodni – podkreśla historyk.

Symbolem pomordowanych podczas II wojny światowej jest Michniów, gdzie spoczywają szczątki ofiar spacyfikowanej wsi. – To jedna z największych zbrodni dokonanych przez Niemców na polskiej wsi. Życie straciły tam 204 osoby. Dziś ich szczątki spoczywają w mogile zbiorowej, a imiona i nazwiska wyryte są na nagrobku. Co roku w lipcu odbywają się uroczystości upamiętniające tamtą tragedię – zaznacza dr Domański.

Kolejnym przykładem jest Skalka Polska w gminie Łopuszno, gdzie także znajduje się mogiła pomordowanych. – W maju 1943 roku Niemcy otoczyli wieś i zaczęli mordować bezbron-

nych cywilów. W wyniku pacyfikacji zginęły 92 osoby, a wieś spalono. Po wojnie szczątki ofiar pochowano we wspólnej mogile – przypomina historyk.

Tragiczne wydarzenia miały też miejsce we wsi Dębno u stóp Gór Świętokrzyskich w gminie Nowa Słupia. Pod koniec czerwca 1943 roku Niemcy przeprowadzili pacyfikację miejscowości. – Przebiegła podobnie jak inne: spędzili ludzi w jedno miejsce, a potem rozstrzelali. Ich ciała pochowano na cmentarzu przy kościele. Dziś w tym miejscu znajduje się mogiła upamiętniająca ofiary – wspomina Domański.

TU ZGINĄŁ WOJTUSZ SZCZEPANIAK

Wiele miejsc pamięci narodowej znajduje się w Kielcach.

– Od pierwszych dni wojny okupant dokonywał morderstw i przeprowadzał publiczne egzekucje – na przykład na placu św. Wojciecha i przy ul. Urzędniczej. Masowych rozstrzelań Niemcy dokonywali w lesie na Stadionie od jesieni 1939 do 1944 roku. Były to m.in. ofiary akcji AB z wiosny 1940 roku. Wśród zamordowanych byli przedstawiciele polskiej inteligencji, społecznicy, nauczyciele, urzędnicy. Ustalono nazwiska 63 osób, choć dokładna liczba ofiar pozostaje nieznana. Mówi się o kilku, a nawet kilkunastu tysiącach. Tam zginął m.in. harcerz Wojtek Szczepaniak. Po wojnie ciała ekshumowano i przenoszono głównie na cmentarz Partyzancki. Potrzebne są dalsze badania, by ustalić inne nazwiska ofiar – podkreśla dr Domański.

Podobnych miejsc na Kielecczyźnie jest więcej. Przykładem są jeszcze upamiętnienia w Nowej Słupii, Świętej Katarzynie oraz na skarżyskim Brzasku. We Wszystkich Świętych i w Zaduszki pamiętajmy także o tych, których groby przypominają o bolesnej historii Polski.

Słuchaj także we Wszystkich Świętych i w Zaduszki w Radiu eM Kielce. ◀

Historia na fali

czwartek godz. 20
Zaprasza dr Katarzyna Bernat

eM
RADIO

KIELCE 107,9 FM
BUSKO-ZDRÓJ 91,8 FM
ŚWIĘTY KRZYZ 91,3 FM
WĘDZCZOWA 94,6 FM

Pyszne, bo nasze!

Zdrowe, sprawdzone i regionalne. W Świętokrzyskiem nie brakuje produktów tradycyjnych, które można kupić bezpośrednio od producenta, w niewielkich sklepikach, gospodarstwach agroturystycznych, a znacznie rzadziej – w dużych marketach.

autor: **Aleksandra Rękas**

Pyszny smak takich artykułów od lat doceniają mieszkańcy. Nie bez powodu – wyroby wytwarzane tradycyjnymi metodami najczęściej zostawiają konkurencję daleko w tyle.

WYJĄTKOWA LISTA

Jak zauważa Jadwiga Gawior z Regionalnego Centrum Informacji Turystycznej, często takie artykuły spożywcze zarejestrowane są jako regionalne.

– To cała gama produktów. Znajdziemy tam nabiał: ser ze Strzałkowa, masło chmielnickie, twarogi z Pierzchnicy. Także pieczywo: bułka dziabana z Wąchocka, prele ze Staszowa. Mamy też warzywa, różnego rodzaju kasze, fasolę korczyńską, chrzan świętokrzyski – wlicza.

Do naszych świętokrzyskich produktów należą również truskawki z Bielin i ich przetwory: dżemy oraz soki. Na liście znajdziemy też śliwki szydlowskie i wszystkie śliwkowe „wariacje”: konfitury, cydrylicy a nawet... ketchupy.

– W okolicach Sandomierza będą to natomiast jabłka, serwowane pod różną postacią, nawet i w formie chipsów. Mamy też ryby z okolic Chmielnika, wiele rodzajów win i cydrów – uzupełnia Jadwiga Gawior.

Jakie jeszcze świętokrzyskie produkty określono jako tradycyjne? W kategorii nabiału mamy również ser sandomierski, jędrzejowski twarożek śmietankowy, ser kozi z Machor i Zagajnicki koziarz. Wśród mięs znajdziemy między innymi kielbasę swojską opatowską, daleszycką szynkę z beczki, połudwice tradycyjną z Wąchocka oraz salceson kurozwęcki.

Jeśli chodzi o wyroby piekarnicze i cukiernicze, do tych tradycyjnych należy między innymi chleb bodzentyński, chleb

wiejski konecki, chleb żytni kielecki, pączek opatowski, także chleb na masłance z Lipnika.

Wśród naszych lokalnych produktów wymienić można jeszcze opatkowickie wino chlebowe, sok z czarnej jagody z lipowskich lasów, moskorzewską nalewkę miętową, kaszę gryczaną paloną z Antoniowa, czosnek wójczański, a także morele sandomierską zaleszczycką.

A warto wiedzieć, że nie wszystkie produkty mogą trafić na taką elitarną listę. Muszą one spełniać kryteria, które łączą je z konkretnym regionem lub tradycyjnymi metodami wytwarzania.

OD LAT – BEZ ZMIAN

Na Liście Produktów Tradycyjnych znajduje się także Chleb Żytni Kielecki, wytwarzany przez Piekarnię Dobrowolscy. Okazuje się, że recepturę wypiekania chleba, posiadał Edward Stasiński, podczas nauk w Starej Piekarni na warszawskim Żoliborzu.

– My kontynuujemy tę doskonałą recepturę sprzed lat. Dzięki niej, nasze pieczywo jest pozbawione wszelkich dodatków i ma właściwości zdrowotne. Do bułeczek nie dodajemy margaryn ani barwników, czy środków przeciwplesenowych. Na przykład podbudowę wypiekanych przez nas bochenków są tylko rozczyny i naturalne kwasy, bez spulchniającej chemii – mówi Halina Dobrowolska, współwłaścicielka piekarni.

Wspomniany Chleb Żytni Kielecki, okazuje się być najtrudniejszym do wykonania.

– Potrzebujemy pięcioletniego kwasu, który powstaje przez ponad dwadzieścia godzin. To są kilkukrotne dolewki wody, dosypywanie mąki. Z kilograma, po dwudziestu czterech godzinach, mamy trzysta kilogramów kwasu. I mamy tylko godzinę na jego wykorzystanie, po tym czasie zachodzą w nim już niekorzystne procesy – zdradza Dobrowolska.

A samo przygotowanie kwasu także do najprostszych nie należy.

– Decyduje o tym wiele czynników: temperatura, wilgotność powietrza, ciśnienie. Jeżeli chcemy zrobić takie pieczywo, wymaga to naprawdę ciężkiej pracy. Ale otrzymujemy wartościowy produkt, według naukowców sześć kromek takiego żytniego chleba, zapewnia wszystkie potrzebne witaminy i minerały na cały dzień – zauważa.

Na liście produktów tradycyjnych mogą znaleźć się artykuły, których receptury stosowane są od co najmniej 25 lat. ◀

„ŚWIĘTOKRZYSKA WYPRAWKA DLA MALUCHA” – SYMBOL TROSKI O NAJMŁODSZYCH MIESZKAŃCÓW REGIONU

W Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Kielcach zainaugurowano inicjatywę „Świętokrzyska Wyprawka dla Malucha”. Od 1 października każde dziecko urodzone w tej placówce otrzymuje pakiet powitalny – bambusowy kocyk, pościel, okrycie kąpielowe i pluszowego króliczka. To symbol troski o najmłodszych mieszkańców regionu i realne wsparcie dla rodziców.

– Niech wyprawka przypomina, że każde nowe życie w naszym regionie to szczególna wartość – podkreśliła marszałek województwa Renata Janik. Inicjatywa wpisuje się w politykę prorodzinną i działania „pro-demograficzne” samorządu, mające zachęcić młodych ludzi do zakładania rodzin i pozostania w regionie.

– To odpowiedź na wyzwania demograficzne, dowód, że troszczymy się o rodziny – dodał wicemarszałek Marek Bogusławski.

Nowoczesny blok porodowy, wyposażony w najnowszy sprzęt i obsługiwany przez doświadczony personel, to kolejny krok w budowaniu Świętokrzyskiego przyjaznego rodzinom. „Świętokrzyska

Inauguracja Świętokrzyskiej Wyprawki dla Malucha z udziałem marszałek Renaty Janik i wicemarszałka Marka Bogusławskiego.

Wyprawka dla Malucha” to gest wdzięczności i nadziei, że każde nowe życie będzie tu witane z radością.

PROFILAKTYKA ŚWIĘTOKRZYSKICH PRACOWNIKÓW – TERAZ TAKŻE DLA OSÓB 40+

– Profilaktyka ratuje życie. Dzięki badaniom wiele osób dowiedziało się o chorobie na czas – mówiła podczas konferencji prasowej marszałek Renata Janik.

Od 1 listopada program „Profilaktyka Świętokrzyskich Pracowników” obejmie także osoby od 40. roku życia.

Dzięki staraniom marszałek Renaty Janik Komisja Europejska wyraziła zgodę na rozszerzenie projektu, z którego dotąd korzystali mieszkańcy powyżej 45 lat.

– To bardzo ważna zmiana – właśnie po 40. roku życia pojawiają się pierwsze problemy zdrowotne, a jednocześnie wiele osób jest nadal aktywnych zawodowo – podkreśla marszałek.

Program realizowany przez Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy i Świętokrzyskie Centrum Onkologii oferuje bezpłatne, kompleksowe badania – m.in. krwi, kardiologiczne i onkologiczne – oraz konsultacje specjalistów. W prywatnych placówkach kosztowałyby one kilkadziesiąt złotych.

– To inwestycja w zdrowie mieszkańców, ich dłuższą aktywność zawodową i lepszą jakość życia rodzin – zaznacza Renata Janik.

Z programu skorzystało już ponad 15 tys. osób, u wielu wykryto choroby na wczesnym etapie.

Od listopada WOMP będzie czynny także w soboty. Rekrutacja trwa: WOMP – tel. 41 347 97 44, ŚCO – 885 77 99 88, zgłoszenia zakładów pracy – 41 347 97 48 lub 41 347 97 12.

*Mija 430 lat od konsekracji
kościoła parafialnego pw.
Wniebowzięcia Najświętszej
Maryi Panny w Małogoszczu.
Z tej okazji w niedzielę, 19
października, Eucharystii
w wiekowej świątyni
przewodniczył biskup kielecki
Jan Piotrowski*

Cztery wieki tradycji

autor: **Michał Kita**

W homilii Pasterz Diecezji Kieleckiej nawiązał do posługi misyjnej, przypominając, że na mocy chrztu wszyscy jesteśmy misjonarzami, a wiara – największy skarb – umacnia się, gdy jest przekazywana, stanowiąc niezłomną twierdzę ludzkiego ducha.

WIARA JAKO TWIERDZA DUCHA

– Bo nie ma większej fortecy, nie ma większego zamku obronnego niż człowiek. Popatrzcie, moi drodzy, na minioną historię. Ile razy po synach i córkach tej ziemi świętokrzyskiej przejechały walce cierpienia, trudu, tortur dawnych okupantów – tych, którzy Polskę rozebrali jak szkarłatne płótno, czy też z czasów komunizmu. A jednak byli ludzie, którzy wytrwali. To jest niezwykła twierdza – tam, gdzie człowiek jest silny Bogiem, tam, gdzie człowiek jest silny miłością do swojej ziemi. A to wszystko narodziło się z tej prawdy, jaka dziś wybrzmiewa, zwłaszcza wśród misjonarzy. I przypominają sobie: „Idźcie na cały świat i nauczajcie wszystkie narody, udzielając im chrztu w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego, i uczcie je zachowywać wszystko, co wam przykazałem. A Ja jestem z wami przez wszystkie dni aż do skończenia świata” – mówił biskup Jan Piotrowski.

DZIEŁO BISKUPA TYLICKIEGO

Uroczysta konsekracja obecnego kościoła parafialnego w Małogoszczu miała miejsce 15 października 1595 roku. Budowniczym świątyni był ksiądz Jakub Bieda-Chrostkowicz. – 15 października tego roku minęło 430 lat od momentu, gdy biskup Piotr Tylicki, późniejszy biskup krakowski, a wcześniej tytularny proboszcz tej parafii, dokonał kon-

sekracji kościoła, oddając go na wyłączną chwałę Bożą. Dzieło tego człowieka jest – w świetle nawet dzisiejszych realiów – dla nas niepojęte. O tym możemy przeczytać na nowo ufundowanym epitafium w przedsionku kościoła, które ksiądz biskup pobłogosławił. Ten kościół, kościółek św. Stanisława na cmentarzu, istotny wkład w budowę świątyni w Bolminie, przytułek dla biednych i kościół Świętego Krzyża, które niestety dziś już nie istnieją, a także szkoła dla młodzieży – bo ksiądz Jakub fundował stypendia dla młodzieży studiującej na Akademii Krakowskiej – to dzieło jednego człowieka. Ale w tym wspierała go cała wspólnota: okoliczni ziemianie, dwór królewski, a nawet ruscy kupcy, którzy gonili bydło z Rusi w kierunku Wrocławia, na zachód. Chcemy o tym pamiętać – wyjaśnia ksiądz kanonik Henryk Makuła, proboszcz parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Małogoszczu.

Z okazji rocznicy w przedsionku świątyni odsłonięto tablicę upamiętniającą księdza Jakuba Biedę-Chrostkowica.

PERŁA MAŁOGOSZCZA

Renesansowy kościół parafialny wybudowano w latach 1591–1595. Przy nim znajduje się pochodząca z przełomu XVI i XVII wieku plebania. Wewnątrz świątyni znajduje się ołtarz główny – późnorenesansowy, z XVII wieku – z bogatą dekoracją snycerską. W jego centrum umieszczono barokowy krucyfiks, po bokach zaś rzeźby Matki Bożej i św. Małgorzaty, a powyżej – św. Stanisława i św. Wojciecha. Można tam też zobaczyć emblematy Męki Pańskiej. Na tzw. uszakach umieszczono w formie medalionów malowidła św. Piotra i św. Pawła. Przy tabernakulum natomiast znajdują się rzeźbione postacie klęczących aniołów w stylu późnego baroku. ◀

NIP 9592085867 KRS 0001189727 REGON 542537795

www.domowaopiekamobilna.pl

domowaopiekamobilna@gmail.com

**Jeśli będziesz potrzebować pomocy w domu,
to zadzwoń do DOM-u!**

☎ 501 511 333

DOMOWA OPIEKA MOBILNA Sp. z o.o.

Oferujemy kompleksowe usługi - od pomocy w codziennych czynnościach, przez wsparcie zdrowotne i opiekę, aż po organizację czasu wolnego i aktywizację społeczną.

OFERUJEMY KOMPLEKSOWE USŁUGI:

- opiekuńcze,
 - wspierająco-aktywizujące,
 - mobilne,
 - sprzątające,
 - estetyczne (fryzjer/kosmetyczka),
 - złotej rączki,
 - dowozu posiłku
- oraz wsparcie psychologiczne i fizjoterapeutyczne.

ZADZWOŃ DO NAS I DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ!

Szukasz pracy:

- w której możesz pomagać innym?
- masz w sobie życzliwość i sympatię do starszych osób?

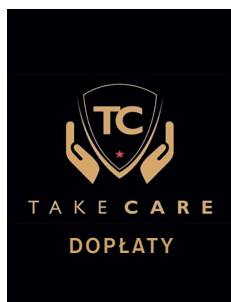
Jeśli tak,

zadzwoń do nas
- może wspólnie stworzymy zgrany zespół.

KW

eM USŁUGI / w okolicy

SKUP ODSZKODOWAŃ

Take Care Polska

Zaniżone odszkodowanie z OC/AC? Analiza dokumentacji jest ZAWSZE bezpłatna! Odkupujemy Twoją szkodę i szybko sfinalizujemy wypłatę.

Bez ryzyka sporu sądowego!

kontakt@take-care.com.pl
tel. 605-965-855

CITY PILATES STUDIO

w Kielcach Rynek 16

to przestrzeń, w której siła, spokój i równowaga stają się codziennością.

Oferujemy pilates na reformerach premium, zajęcia na macie, masaże i sesje dla każdego wieku.

Wejdź do świata, gdzie ruch to przyjemność.
Zarezerwuj wizytę: balancecity.pl

Radio eM Kielce

Twoi klienci słuchają nas codziennie! Postaw na reklamę w Radiu eM Kielce - skuteczny sposób na dotarcie do mieszkańców regionu świętokrzyskiego.

Oferujemy: spoty radiowe - krótką formę reklamy, którą dobrze słyszeć i łatwo zapamiętać.

tel. 606 854 696; 509 620 696
reklama@em.kielce.pl

ZWROT PODATKU Z ZAGRANICY

SIS-Kancelaria Prawno-Finansowa

TŁUMACZENIA PRZYSIĘGŁE
PITY : 36/ZG KOREKTY
KINDERGELD - zasiłki na dzieci

25-647 Kielce Częstochowska 21 lokal 2
tel. 41 249 57 83 , 603 928 556

www.zwrotpodatkusis.pl

KW, MJ

Zamów u nas reklamę: reklama@em.kielce.pl, tel: 601 819 879, 41 368 07 17

Razem dla bezpieczeństwa przeciwpożarowego

Rozdawanie i montaż czujników czadu oraz dymu, a przede wszystkim – szeroka kampania edukacyjna. Świętokrzyscy strażacy wraz z władzami regionu uświadamiają mieszkańców, jakie niebezpieczeństwo może nieść pożar domu

autor: **Aleksandra Rękas**

To nie tylko ogromne straty finansowe, lecz także poważne zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi. Pożary w domach województwa świętokrzyskiego zdarzają się wciąż zbyt często. Terenowa administracja rządowa i samorządy finansują na przykład zakup czujników czadu, by zmniejszyć zagrożenie.

STATYSTYKI PORAŻAJĄ

Od początku roku świętokrzyscy strażacy odnotowali już 714 pożarów w domach. W ich wyniku 69 osób odniosło obrażenia i trafiło do szpitali, a 14 straciło życie.

– Europejska średnia, biorąc pod uwagę liczbę ofiar pożarów domów na milion mieszkańców, to około cztery, pięć osób. Średnia ogólnopolska to, w zależności od roku, od ośmiu do dziesięciu osób, a w naszym regionie w ubiegłym roku było ich 18 – wylicza st. kpt. Marcin Bajur, oficer prasowy Komendy Wojewódzkiej PSP w Kielcach. Każdego roku w województwie świętokrzyskim dochodzi do około tysiąca pożarów budynków mieszkalnych. Strażacy ponawiają więc apele o zakup czujników dymu – ten niewielki gadżet może uratować życie.

– Czujnik oczywiście nie ugasi ognia, jednak w porę zaalarmuje o zagrożeniu. Do wielu tragicznych zdarzeń

dochodzi nocą, gdy domownicy śpią. Warto podkreślić, że 183 interwencje strażaków spowodowało zadziałanie czujnika dymu lub czadu. Najczęściej dotyczyły one tlenku węgla – było ich 74 – mówi Bajur.

Skuteczność czujek potwierdzają też dane o poszkodowanych. Wszystkich zgłoszeń o obecności tlenku węgla w regionie było 114. Osiemnaście osób odniosło obrażenia, jedna zginęła. W 74 przypadkach, gdy czujnik zaalarmował mieszkańców, ranne zostały trzy osoby.

PRZECIWDZIAŁAĆ WSPÓLNIE

– Te liczby jednoznacznie wskazują, że trzeba podjąć działania zabezpieczające mieszkańców. Jeszcze w tym roku przeznaczymy sto tysięcy złotych na zakup czujników dwufunkcyjnych. Szczególnie chcemy przestrzec przed czadem – gazem bezwonny i bezbarwny, zwanym cichym zabójcą. Zaalarmować może jedynie czujnik – podkreśla Józef Bryk, wojewoda świętokrzyski.

W te działania włącza się także Urząd Marszałkowski.

– Wspólnie z samorządami partnerskimi od 2024 roku kupiliśmy i przekazaliśmy seniorom 1600 czujników. Kolejne dwieście jest w przetargu i również trafi do najstarszych mieszkańców regionu. Ponadto w ramach współpracy z organizacjami samorządowymi w tym roku zakupiono ponad 900 czujek. W 2026 roku takie działania będą kontynuowane – zapewnia Renata Janik, marszałek województwa świętokrzyskiego.

Komendant Wojewódzkiej PSP st. bryg. Marcin Charuba zaznacza, że kampania montowania czujek czadu i dymu przynosi wymierne efekty.

– Widzimy, że w zdarzeniach, gdzie mieszkańcy mieli w domach czujniki, ranne były jedynie trzy osoby. Te małe urządzenia głośnym sygnałem ostrzegają o obecności czadu lub dymu – przypomina.

CO SZEŚĆ MIESIĘCY

Część pożarów spowodowała zalegająca w kominach sadza. Edward Łysak, prezes Oddziału Korporacji Kominiarzy Polskich w Opolu, Oddział Kielce, przypomina, że czyszczenie przewodów dymowych co trzy miesiące jest niezwykle ważne.

– Jeśli chodzi o przewody spalinowe, należy je czyścić co sześć miesięcy, a wentylacyjne – raz w roku. Pamiętajmy, że gdy dojdzie do pożaru, a przegląd nie został wykonany, ubezpieczyciel może odmówić wypłaty odszkodowania – ostrzega.

Czujnik powinien znajdować się przede wszystkim w kuchni, ale też w sypialni. Od 2030 roku czujka będzie obowiązkowa w każdym domu. ◀

WYKAZ NIERUCHOMOŚCI PRZEZNACZONYCH DO NAJMU I DZIERŻAWY

Działając na podstawie art. 35 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami *t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1145* podają do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości gruntowych przeznaczonych do najmu i dzierżawy.

Lp.	Nr działki	Nr księgi wieczystej lub innego dok.	Pow. w ha	Obręb geodezyjny	Pow. do dzierżawy, najmu w ha lub w m ²	Wysokość czynszu lub opłaty	Przeznaczenie, zagospodarowanie
1.	120/2	KI1O/00045400/1	0,5056	Małacentów	0,12 ha	60,00 zł rocznie	Rolna
2.	31	KI1O/00039132/6	0,2000	Wola Łagowska	0,08 ha	50,00 zł rocznie	Rolna
3.	372	KI1O/00039132/6	2,9000	Wola Łagowska	4000 m ²	50,00 zł miesięcznie plus VAT (jedno stanowisko rezerwacja)	Działalność handlowa (różna)
					1000 m ²	0,40 zł/m ² miesięcznie plus VAT	Plac manewrowy nauki jazdy
4.	432	KI1O/00065944/2	0,1100	Melonek	0,11 ha	60,00 zł rocznie	Rolna
5.	2727	KI1O/00062053/8	0,2738	Łagów	20 m ²	35 zł/m ² miesięcznie plus VAT (w okresie październik – kwiecień)	Działalność handlowa i gastronomiczna
					40 m ²	45 zł/m ² miesięcznie plus VAT (w okresie maj - wrzesień)	
					20 m ²	12 zł/m ² plus VAT	Punkty handlowe lub usługowe (ogródki gastronomiczne)
6.	2664/4	KI1O/00062053/8	0,0130	Łagów	25 m ²	14,00 zł/m ² miesięcznie plus VAT	Działalność handlowa
7.	1876/2	KI1O/00050443/2	0,9043	Łagów	90 m ²		
8.	1872/10	KI1O/00013970/4	0,4845	Łagów	250 m ²	3,00 zł/m ² miesięcznie plus VAT	Pod garażami
9.	495/5	KI1O/00064923/2	0,3549	Łagów	3549 m ²	1,50 zł/m ² miesięcznie plus VAT	Składowe związane z działalnością górniczą

1. Czynsz za dzierżawę gruntów płatny jest w dwóch ratach, w terminach: I rata do 30 czerwca każdego roku dzierżawy, II rata do 31 grudnia każdego roku dzierżawy lub do ostatniego dnia dzierżawy.
2. Czynsz najmu płatny jest miesięcznie w terminach do 20-go każdego miesiąca.
3. Warunki dzierżawy i najmu zgodnie z zasadami, ustala Burmistrz Miasta i Gminy Łagów, w oparciu o obowiązujące przepisy prawne.
4. Umowy będą zawierane na okres do 3 lat.
5. Dodatkowe informacje o nieruchomościach można uzyskać w UMiG codziennie w godzinach pracy lub telefonicznie / 041 34 37 054/.
6. Niniejszy wykaz zostaje podany do publicznej wiadomości na okres 21 dni, poprzez wywieszenie na tablicach ogłoszeń w UMiG przy ulicy Rynek 62, a także na stronach internetowych Urzędu. Informacja o wywieszonym wykazie podana zostaje w prasie.

Łagów, dnia 22.10.2025 r.

ONI BUDOWALI WODOCIĄGI

Zbliża się czas refleksji i zadumy, związanych z Uroczystościami Wszystkich Świętych. Jakie myśli towarzyszą Panu w tych dniach?

Henryk Milcarz, prezes Wodociągów Kieleckich: – Myślę o najbliższych, którzy odeszli i których szczególnie wspominamy właśnie teraz. Ale oprócz najbliższych mamy też naszą wodociagową rodzinę. W Wodociągach Kieleckich pamiętamy o ludziach, którzy budowali nasze przedsiębiorstwo od podstaw, pracowali w nim, a dziś już ich wśród nas nie ma. Przy tej okazji nie sposób nie wspomnieć o pierwszym wieloletnim dyrektorsze kieleckich wodociągów Olgierdzie Nowodworskim. Nie pochodził z naszego miasta, był przyjezdnym, ale na trwałe wpisał się w historię Kielc. I tutaj, w Kielcach ma swój rodzinny grób, na Cmentarzu Starym. Pracownicy Wodociągów Kieleckich dbają o to, aby grób dyrektora Nowodworskiego był zadbany, a przed 1 listopada składamy tam kwiaty i zapalamy znicze.

Przez wodociągi przewinęło się już kilka pokoleń pracowników.

- Tak. I na przykładzie takiego przedsiębiorstwa dobrze widać, jak ważne jest przekazywanie doświadczenia z pokolenia na pokolenie. Ludzie odchodzą, a ich praca zostaje. Pracujemy ciągle, nieustannie już od prawie stu lat i ciągle, tak jak woda płynie od ujęcia do kranu, tak u nas przepływa doświadczenie od starszych pracowników do młodszych.

Jaką potrawę z kieleckiej kranówki Pan dziś zaproponuje?

- Przygotujmy coś na jesienne dni - zdrowego, wege, i jednocześnie rozgrzewającego, czyli kotlety z ciecierzycy. Potrzebujemy 1/2 szklanki ciecierzycy, płaską łyżeczkę soli, 2 szklanki kieleckiej kranówki, ząbek czosnku, po szczypcie pieprzu, wędzonej papryki, kminu rzymskiego (kumin), klarowane masło do smażenia. Ciecierzycę namaczamy w kieleckiej kranówce na minimum 12 godzin, odcedzamy, płuczemy. Dodajemy sól i przyprawy i blendujemy na masę o konsystencji podobnej do placzków ziemniaczanych. Formujemy okrągłe kotlety i smażymy z obu stron na złoto-brązowy kolor. Podajemy z dodatkiem jogurtowego sosu. Można przygotować większą ilość zmielonej masy i przechowywać pod przykryciem w lodówce do 4 dni.

Dziękuję za rozmowę.

Naprawy, czyszczenie, eksploatacja sieci wodociągowej i kanalizacyjnej

badania laboratoryjne wody, ścieków i osadów ściekowych

www.wod-kiel.com.pl

Centrum Medyczne
Zdrowie

CENTRUM MEDYCZNE ZDROWIE

miejsce, w którym o zdrowie naszych pacjentów
dbamy już ponad **30** lat!

KORZYŚCI DLA PACJENTÓW, KTÓRZY WYBRALI PRZYCHODNIĘ POZ CENTRUM MEDYCZNEGO ZDROWIE:

- wizyty u pediatry, internisty i lekarza rodzinnego w ramach NFZ
- filie na terenie województwa świętokrzyskiego (Kielce, Małków, Mąchoć, Kije)
- opieka pielęgniarki i położnej
- Opieka Koordynowana - bezpłatne konsultacje u wybranych specjalistów, badania laboratoryjne oraz wsparcie koordynatora
- program „Moje Zdrowie” - bezpłatny pakiet badań dla pacjentów 20+
- szczepienia dla dzieci i dorosłych
- weekendowe dyżury pediatryczne na preferencyjnych warunkach (-50% od ceny regularnej)
- punkt pobrań dostępny 7 dni w tygodniu z zapisem na godziny
- rezonans magnetyczny, RTG i USG w ramach NFZ
- możliwość zdalnego zamawiania recept oraz skierowań
- dostęp do rehabilitacji ambulatoryjnej i domowej w ramach NFZ
- umawianie wizyt on-line

Dodatkowo:

- szeroki wybór specjalistów różnych dziedzin medycznych
- wizyty na konkretną godzinę
- nowoczesne gabinety

Placówki Centrum Medycznego Zdrowie zlokalizowane są w dogodnych punktach na terenie województwa świętokrzyskiego:

- Kielce, ul. Karczówkowska 45
- Kielce, ul. Warszawska 30
- Małków Pierwszy, ul. Jana Pawła II 3

- Mąchoć Kapitulne, ul. Szkolna 14
- Kije, ul. Szkolna 17

KONTAKT:

☎ 41 201-01-01

www.zdrowiekielce.com

rejestracja@zdrowiekielce.com